

Scenariusz zajęć adaptacyjnych- w gabinecie stomatologicznym dla uczestników zespołów rewalidacyjno-wychowawczych (z niepełnosprawnością głęboką).

1. **CEL ZAJĘĆ:** Przygotowanie dziecka/uczestnika do badania profilaktycznego (kontroli stanu uzębienia przy użyciu lusterka stomatologicznego i zgłębnika) poprzez przybliżanie bodźców zmysłowych towarzyszących w gabinecie.
2. **RODZAJ ZAJĘĆ:** zajęcia rewalidacyjno-wychowawcze
3. **CZAS TRWANIA ZAJĘĆ:** 1 – 1,5 h
4. **LICZBA UCZESTNIKÓW:** 2- 3
5. **HASŁO TEMATYCZNE:** W gabinecie stomatologicznym.
6. **MIEJSCE:** szkoła
7. **METODY:** stymulacji polisensorycznej, elementy metody komunikacji alternatywnej (gesty Makatonu; „jeszcze”, „dobrze”, „koniec”, sygnały uprzedzające na ciele z jednoczesną zapowiedzią słowną czynności: będziesz dotykać- dotknięcie spodniej części dłoni, słuchać- dotknięcie ucha, patrzeć- dotknięcie okolic oczu, wachać - dotknięcie nosa, smakować- dotknięcie okolic warg, myć zęby- pokazanie szczoteczki), masaż ustno-twarzowy wg. S. Masgutowej i A. Regner, Castillo Moralesa
8. **FORMY:** zindywidualizowana w ramach zajęć zespołowych
9. **ŚRODKI:** materac, krem, muzyka relaksacyjna, fotel biurowy/obrotowy, lampa, latarka, czołówka, lustro, fartuch chirurgiczny, maseczka chirurgiczna, przyłbica, rękawice lateksowe, lustro, wąż wibracyjny, masażer do twarzy, narzędzia dentystyczne: lusterka, pęsety, pojemniki i tacki metalowe, łańcuszki do przypinania serwetek/śliniaka, szczoteczka elektryczna lub soniczna, latarka, wata, tampony z waty, śliniaki/serwetki dentystyczne, kubeczki, woda, gruszka do irygacji- mała, , słuchawki zapachy: mięta, goździki, nagrania dźwiękowe: borowanie, nalewanie wody do kubeczka, ślinociąg, dmuchawka
symbole przedmiotowe: pudełko po kremie do masażu, szczoteczka do zębów,
10. **CELE ZAJĘĆ I PLANOWANA AKTYWNOŚĆ UCZESTNIKÓW UKIERUNKOWANA NA ICH REALIZACJĘ:**

<i>Cele do realizacji dla nauczyciela</i>	<i>Zadania (aktywność) uczestników</i>	<i>Kogo dotyczy i w jakim zakresie – ewentualne uwagi</i>
1. Stymulowanie	1.1 Poddanie się masażowi	wszyscy uczestnicy

<p>odruchów w obrębie twarzy</p>	<p>ustno-twarzowemu</p> <p>1.2 Odczuwanie dotyku, masowania; ruchów liniowych i spiralnych oraz delikatnego dociskania, rozcierania, gładzenia, wibrowania</p> <p>1.3 Odczuwanie poszczególnych części twarzy, odczuwanie całego konturu twarzy</p>	<p>masaż wykonywany przy muzyce relaksacyjnej, w pozycji siedzącej, półleżącej na wózku lub w leżeniu na materacu</p>
<p>2. Rozwijanie umiejętności współdziałania podczas proponowanych aktywności</p>	<p>2.1 Reagowanie na proste polecenia: „usiądź”, „wstań”, „dotknij”, „weź do ręki”, „trzymaj”, „puść”, „otwórz buzię”, „podnieś głowę”, „popatrz”, „posłuchaj”, „powąchaj”</p> <p>2.2 Podejmowanie aktywności podczas;</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ zajmowania miejsca na fotelu dentystycznym, siedzenie i pozostawanie na nim, ✓ podejmowania prób samodzielnego dotykania, chwytania, trzymania i manipulowania (wata, łańcuszki, lusterko stomatologiczne, tampony, szczoteczka) ✓ otwierania ust na sygnał zapowiadający ✓ poddawania się czynnościom badania stomatologicznego, podejmowanie prób użycia lusterka i zgłębnika, ✓ podejmowanie prób przeprowadzenia badania z użyciem lusterka i zgłębnika ✓ podejmowania prób samodzielnego wytarcia ust i twarzy 	<p>wszyscy uczestnicy</p> <p>samodzielnie lub z pomocą, zakres wsparcia uzależniony od potrzeb i indywidualnych możliwości uczestników (podpowiedź słowna, dotykowa, prowadzenie ręki)</p> <p>należy doceniać każdą intencjonalną aktywność, komentować podjęte działanie np. <i>patrzysz, słuchasz, otwierasz buzię, dotykasz, trzymasz</i> itp. oraz wzmacniać je słownie i gestem „dobrze”</p>

	<p>✓ podejmowania prób samodzielnego zdjęcia śliniaka/serwetki</p>	
<p>3. Doskonalenie elementarnych umiejętności komunikacyjnych.</p>	<p>3.1 Podejmowanie reakcji na swoje imię 3.2 Kierowanie wzroku w stronę prezentowanych symboli będących zapowiedzią określonych czynności (krem-masaż, lusterko- patrzeć, słuchawki- słuchać, szczoteczka - myć zęby, olejek- wąchać) 3.3 Skupianie uwagi na prezentowanych bodźcach/sygnalach zapowiadających; zapowiedzi słownej, znakach symboliczno-przedmiotowych, gestach na ciele 3.4 Kojarzenie i adekwatne reagowanie na dany sygnał/znak symboliczno-przedmiotowy lub komunikat wsparty gestem (krem – masaż – poddawanie się masażowi, lusterko- rozpoczęcie badania, zgłębnik – kontrola stanu uzębienia, dotknięcie ucha- słuchanie, komunikat „otwórz buzię” z jednoczesnym dotknięciem ust, komunikaty i gesty- „dobrze”, „jeszcze”, „ koniec”)</p>	<p>wszyscy uczestnicy</p> <p>prezentować przedmioty na wysokości wzroku w odległości 30-50 cm, w zasięgu ręki uczestnika</p> <p>wyczekiwać na reakcję 6-7 sekund</p>
<p>4. Rozwijanie wrażliwości zmysłowej (zwiększanie zakresu akceptowanych bodźców</p>	<p>Podejmowanie reakcji na różnego rodzaju bodźce zmysłowe (charakterystyczne dla gabinetu stomatologicznego); 4.1 wzrokowe; ✓ wpatrywanie się w nauczyciela (ubranego</p>	<p>wszyscy uczestnicy</p> <p>każdą aktywność zapowiadać stosując komunikat słowny wsparty gestem/znakiem symboliczno- -przedmiotowym, znakiem</p>

<p>zmysłowych)</p>	<p>w fartuch, maseczkę, przyłbicę, rękawiczki)</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ wpatrywanie się w światło lampy, latarki (różnorodna moc świecenia) ✓ wpatrywanie się w swoje i nauczyciela odbicie w lustrze ✓ wpatrywanie się w refleksy świetlne pochodzące z odbitego światła w lusterku stomatologicznym („zajączki”) ✓ wpatrywanie się w prezentowane przedmioty, narzędzia stomatologiczne (wata, tampony, lusterko stomatologiczne, pęseta, krem, szczoteczka, kubek, pasta itp.) <p>4.2 słuchowe;</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ wsłuchiwanie się w głos nauczyciela ✓ wsłuchiwanie się w muzykę ✓ wsłuchiwanie się dźwięki pochodzące z urządzeń unitu stomatologicznego (nagrania dźwiękowe- słuchane przez słuchawki), dźwięk narzędzi stomatologicznych przesuwanych na metalowej tacy, w metalowym pojemniku <p>4.3 dotykowe;</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ dotykane i odczuwanie dotyku przez rękawicę, ✓ dotykane i odczuwanie dotyku waty, tamponów, ligniny, szczoteczki 	<p>na ciele</p> <p>stopniowo wydłużać czas prezentowanych bodźców oraz zwiększać ich intensywność</p> <p>uczestnicy samodzielnie dotykają, są dotykani w kolejności: ręce, dłonie, okolice twarzy, policzki, usta</p>
--------------------	--	---

	<ul style="list-style-type: none"> ✓ odczuwanie lusterka, zgłębnika ✓ odczuwanie podmuchu i zasysania (gruszka irygacyjna - mała) 4.4 zapachowe i smakowe; ✓ wąchanie i odczuwanie zapachu olejku goździkowego i miętowego ✓ odczuwanie smaku mięty 4.5 przedsionkowe; ✓ odczuwanie ruchu w różnych kierunkach, z różną prędkością (ruch liniowy i obrotowy), podejmowanie reakcji posturalnych, stabilizowanie głowy 	<p>uczestnicy odczuwają podmuch i zasysanie w kolejności: ręce, dłonie, policzki, usta</p>
--	--	--

11. TOK ZAJĘĆ:

1. Masaż ustno-twarzowy (stymulowanie mięśni twarzy, odruchów ustno-twarzowych):
 - ✓ przygotowanie materaca i włączenie muzyki relaksacyjnej
 - ✓ ułożenie uczestniczki/uczestniczka w pozycji leżącej na materacu
 - ✓ nadanie sygnału zapowiadającego masaż (pudełko z kremem, roztarcie kremu na dłoniach i podanie do powąchania, komunikat "zaraz będę masować twoją buzię")
 - ✓ zrobienie kropek kremem na twarzy nazywając poszczególne części twarzy
 - ✓ wykonanie masażu ustno-twarzowego
2. Stymulacja polisensoryczna w oparciu o bodźce pochodzące z gabinetu stomatologicznego;
 - ✓ wpatrywanie się w stój dentysty (fartuch, maseczka, przyłbica, rękawice na dłoniach)
 - ✓ siadanie na fotel/zajmowanie miejsca na fotelu/odczuwanie ruchu w kierunkach góra-dół, ruchu obrotowego z różną prędkością, (uczestnicy pozostający na wózkach; odczuwanie ruchu obrotowego, liniowego- do przodu i do tyłu, z różną prędkością)
 - ✓ wpatrywanie się w odbicie w lustrze- swoje wraz z nauczycielem (z maseczką na twarzy)

- ✓ wpatrywanie się w światło lampy/latarki odbite w małym lusterku stomatologicznym („zajączki”)
 - ✓ dotykane/chwywanie/manipulowanie: wata, tampony, lignina, serwetki podkładowe/śliniaki, łańcuszki do przypinania serwetki/śliniaka, gumowe/lateksowe rękawiczki
 - ✓ zapięcie/założenie śliniaka
 - ✓ odczuwanie dotyku przez gumową/lateksową rękawiczkę w okolicy twarzy, ust
 - ✓ odczuwanie dotyku i wibracji pochodzących z masażera do twarzy
 - ✓ wsłuchiwanie się w metaliczne dźwięki instrumentów/narzędzi stomatologicznych
 - ✓ wsłuchiwanie się w dźwięki urządzeń stomatologicznych (wsłuchiwanie się nagrane dźwięki przez słuchawki) dźwięk:
 - a. maszyny borujące- z jednoczesnym odczuwaniem wibracji (wąz wibrujący wokół szyi),
 - b. ślinociągu- odczuwanie zasysania najpierw na dłoni, następnie w okolicy policzka, ust (z użyciem gruszki irygacyjnej-małej)
 - c. nalewania wody do kubeczka (z jednoczesnym odczuwaniem dotyku mokrej waty w okolicy ust),
 - d. dmuchawki (z jednoczesnym odczuwaniem powiewu; najpierw na dłoni, następnie w okolicy ust, z użyciem gruszki irygacyjnej- małej)
 - ✓ wąchanie olejku goździkowego, mięty
 - ✓ smakowanie- mięta
4. Mycie zębów:
- ✓ pokazanie szczoteczki do zębów z komunikatem "będziesz myć zęby",
 - ✓ motywowanie uczestniczki/uczestnika do chwycenia szczoteczki, trzymania, komunikaty: "weź do ręki", "trzymaj",
 - ✓ motywowanie do otworzenia buzi i podejmowania elementarnej współpracy, komunikat "otwórz buzię" z jednoczesnym dotknięciem ust,
 - ✓ poddawanie się badaniu z użyciem lusterka i zgłębnika
 - ✓ płukanie zębów wodą (poddawanie się czynności)
 - ✓ wytarcie ust ligniną (samodzielnie, ruchem wspomaganym)
 - ✓ nadanie komunikatu/gestu koniec, odpięcie-zdjęcie śliniaka/serwetki
5. Słuchanie ulubionej muzyki.
6. Zejście z fotela.